

DEZBATERE ASUPRA VOTULUI UNINOMINAL

În cadrul ciclului de conferințe lunare ale Institutului de Științe Politice și Relații Internaționale, în luna octombrie 2007, dr. Bogdan Popescu a susținut comunicarea cu titlul „Votul uninominal. Evaluări și perspective”, reprodusă și în numărul de față al revistei. Comunicarea a vizat o temă de larg interes datorită numeroaselor dezbateri și controverse din societatea românească privind schimbarea sistemului electoral.

Scopul propus a fost discutarea într-o manieră critică, nepartizantă a unor aspecte legate de funcționarea sistemelor electorale actuale bazate pe votul uninominal, precum și a efectelor pe care aceste variante de sisteme electorale le pot avea asupra sistemului politic românesc. În acest sens, au fost analizate sistemul majoritar uninominal pur de tip *first past the post*, sistemul majoritar uninominal cu două tururi folosit pentru alegerile legislative din Franța, sistemul majoritar din Statele Unite ale Americii, precum și sistemul uninominal mixt prin compensare asumat de Guvern.

Prezentarea a suscitat dezbateri interesante cu privire la contextul mai larg în care funcționează sistemele electorale și relevanța elementelor de tradiție și cultură politică în proiectarea acestor sisteme. De asemenea, s-au făcut considerații cu privire la reformele electorale ale unor state europene (de ex. Italia) și la efectele acestora în ceea ce privește funcționarea sistemelor de partide. Cu această ocazie, s-a reiterat preocuparea ca modificarea sistemului electoral să nu se bazeze pe factori conjuncturali, ci mai degrabă pe o analiză tehnică avizată asupra varietății de sisteme electorale existente și a funcționării lor.

Gabriela Tănăsescu

EVOLUȚII POLITICE ÎN AMERICA LATINĂ

În luna noiembrie, Conferința ISPRI s-a desfășurat sub titlul „Evoluția politică a Americii Latine” și a cuprins două expuneri: „Schită a unei istorii politice a Americii Latine”, realizată de drd. Răzvan Pantelimon, și „Dezvoltare și tranziție în America Latină de azi”, datorată prof. dr. Gheorghe Lencan Stoica (publicată în acest număr). Prezentarea amplă și densă propusă de Răzvan Pantelimon, dorită o „pledoarie” pentru studiul comparativ și interdisciplinar al continentului latino-american, a cuprins considerații generale asupra statelor continentului, urmate de analiza istoriei lor politice, în datele esențiale, din perioada colonială până în zilele noastre și de analogia realizată între România actuală și regiunea sud-americană sub aspectul evoluțiilor politice și ideologice. America Latină, ca „lume a contrastelor și inegalităților”, a amestecurilor rasiale și etnice, a omogenității identității religioase, marcată de colonialismul multiseclar și de violențele luptelor pentru dobândirea independenței, adepta constituționalismului liberal, zonă a experimentelor caudilliste, militare și liberale, zonă de manifestare a capitalului american, a fost examinată prin prisma tipurilor de state specifice etapei de tranziție spre democrație din a doua jumătate a secolului al XX-lea: birocratice, autoritarist-militare, sultaniste, hibride, „perfect dictatoriale”, democratice. Evoluțiile specifice ale ultimelor decenii au fost puse sub semnul consolidării democrației, dar și al manifestării puternice a populismului, experimentării liberalismului neo-clasic de factură americană și a liberalismului asistențial, a reformelor economice structurale și a proiectelor de întemeiere

a unei puteri zonale. Întrebările numeroase adresate conferențiarilor și comentariile au vizat evoluțiile doctrinare și ideologice din America Latină, necesitatea unor criterii de diferențiere a populismelor sud-americane, rolul asumat al Bisericii catolice din America Latină, relațiile cu SUA și implicarea lor în sfera decizională și în raporturile de putere din America Centrală și de Sud.

Gabriela Tănăsescu

O PERSPECTIVĂ ANTIMODERNISTĂ

La sfârșitul lunii decembrie a.c., conf. univ. dr. Cristi Pantelimon a susținut în cadrul Institutului de Științe Politice și Relații Internaționale conferința cu titlul *Julius Evola și implicațiile sociologice ale ideii corporatiste*. Autorul unei cărți cu titlul sugestiv *Rivolta contro il mondo moderno* (1934), dar și al altora precum *Il Fascismo* (1964), *Metafisica del Sesso* (1969), traduse acum și în limba română, publicistul radical italian Julius Evola (1898-1974), antimodernist vehement, dar și ezoterist, adept al misticii medievale germane și al curentelor religioase orientale, deopotrivă futurist, dadaist etc., a fost un adept al fascismului italian, dar și al nazismului german, „ca forme de organizare politică și economică a societății”, în măsura în care, a explicat vorbitorul, „au încercat să se opună individualismului și utilitarismului proprii modernității”.

Potrivit acestui autor, cauzele anarhiei caracteristice ordinii sociale moderne sunt capitalismul și, deopotrivă, ceea ce el numește „marxismul”, care, întrucât au pornit de la „premise materialiste”, au răsturnat ierarhiile „naturale” ale ordinii sociale medievale. Din această perspectivă, societățile moderne occidentale ar fi inferioare societăților neoccidentale, unde economia ar fi subordonată unor „principii spirituale”. Astfel, „atât *eschatologia* comunistă a binelui comun, cât și ideologia burgheză a lui *prosperity* sunt condamnate explicit” în favoarea unei idei vechi cât istoria ideilor politice, anume aceea că producția și consumul de bunuri materiale ar trebui limitate (de către cine? — asta este o altă chestiune, deși candidatul favorit a fost mai mereu Statul) la nevoile simple, naturale ale omului.

În această optică, tipului antreprenorului dinamic și eficient, celebrat astăzi în toate orizonturile ideologice, îi sunt contrapuși ascetul retras în mănăstiri, aristocratul războinic, dar și breslașul medieval însuflețit de „spiritul creștin al sacrificiului adresat lui Dumnezeu” — figuri tipice ale vechiului sistem feudal.

Reveriiile „neofeudale” ale lui Evola sunt însă mult mai puțin totalitare decât acelea ale lui Mihail Manoilescu, de pildă, pentru care corporațiile profesionale „erau chiar organele vitale ale statului modern totalitar”, a explicat la sfârșit conferențiarul, evocând în acest cadru și ultima sa carte, *Corporatism și capitalism*, apărută la Editura Beladi, Craiova, 2007.

Cristian-Ion Popa